

Cveto Uršič, Janez Drobnič

EKONOMSKI IN SOCIALNI POLOŽAJ BREZPOSELNIH INVALIDOV V SLOVENIJI
ZNAČILNOSTI POSAMEZNIH SKUPIN INVALIDOV GLEDE NA PRAVNO ODLOČBO O INVALIDNOSTI

Diplomirani pravnik mag. sociologije Cveto Uršič je asistent za predmeta delovno pravo in socialna varnost na Visoki šoli za socialno delo v Ljubljani, direktor programa v Inštitutu Republike Slovenije za rehabilitacijo, član strokovnega sveta pri Socialni zbornici in nacionalni koordinator za svetovno nevladno organizacijo Rehabilitation International. Diplomirani sociolog mag. Janez Drobnič je svetovalec vlade na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

V članku avtorja analizirata položaj posameznih skupin brezposelnih invalidov – delovnih invalidov, vojnih invalidov, kategoriziranih mladostnikov in invalidnih oseb, ki so pridobile status na osnovi zakona o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb – na trgu dela. Ugotovitve, ki jih predstavita, sta povzela po raziskavi Ekonomski in socialni položaj brezposelnih invalidov v Sloveniji, ki sta jo skupaj s sodelavci opravila v letu 1995. Ugotavljata, da se posamezne skupine invalidov med seboj razlikujejo tako po doseženi stopnji izobrazbe, starosti in interesih po nadaljnjem delu oziroma zaposlitvi. V celoti pa ima ta skupina iskalcev zaposlitve slabše osebne lastnosti kot neinvalidne brezposelne osebe. Ta razlog, poleg njega pa še neustrezni sistemski ukrepi, prispevajo k njihovi vse večji marginalizaciji.

Metod Tekavčič

UČINKI KLUBA ZA ISKANJE ZAPOSLOTITVE

Metod Tekavčič je diplomirani socialni delavec; pričujoči sestavek je pisal kot študent 4. letnika.

Primerjava skupine dolgotrajno brezposelnih oseb, vključenih v klub za iskanje zaposlitve ($n = 19$), s primerjalno skupino izbrano iz iste populacije dolgotrajno brezposelnih ne vključenih oseb ($n = 20$) – izenačeno v strukturi po spolu, starosti, izobrazbi, zakonskem stanu, delovni dobi, trajanju brezposelnosti, vzroku brezposelnosti in oceni možnosti zaposlitve –, izvedena po tritedenskem sodelovanju v klubu, kaže, da se obe skupini statistično pomembno razlikujeta (hi-kvadrat preizkus) po tem, da je v obravnavani skupini več oseb, ki ocenjujejo, da se jim je po sodelovanju v klubu povečalo zaupanje vase in da je bil njihov nastop pred delodajalcem zelo dober ali dober. V obravnavani skupini je manj oseb, ki so pred vključitvijo v klub iskale zaposlitev po objavah, oglasih, neformalnih mrežah. Med skupinama ni statistično pomembnih razlik v navajanju psiholoških, socialnih in ekonomskih obremenitev brezposelnosti ter pripravljenostjo za izobraževanje in usposabljanje.

Blaž Mesec

UČINKI KLUBA ZA ISKANJE ZAPOSLOTITVE

KOMENTAR

Izr. prof. dr. Blaž Mesec je predavatelj metodologije in dekan Visoke šole za socialno delo.

V komentarju k raziskavi Metoda Tekavčiča je osvetljena problematika eksperimentalnega načrta *ex post facto* in ponudena interpretacija, delno podprta z izidi te raziskave, da so osebe, ki so se prostovoljno vključile v klub za iskanje zaposlitve, bolj dependentne in pripravljene iskati in sprejeti pomoč drugih ("šibki iskalci"), osebe, ki se niso vključile, pa manj dependentne in tudi manj pripravljene sprejeti pomoč drugih ("močni iskalci"). Kaže pa, da imajo prvi, ki si priznajo svojo nemoč in poiščejo pomoč, več možnosti, da dobijo zaposlitev kot drugi.

POVZETKI

Irena Bizjak

VZAJEMNO STARŠEVSTVO PO RAZVEZI ZAKONSKE ZVEZE ALI RAZPADU IZVENZAKONSKE SKUPNOSTI
Diplomirana socialna delavka Irena Bizjak je zaposlena v Centru za socialno delo Piran kot svetovalka za partnerske in družinske odnose.

V članku so prikazane možnosti sklepanja vzajemne starševske skrbi za otroka po razvezi zakonske zveze in razpadu izvenzakonske skupnosti skoz prakso in zakonodajo. Mnoga sodišča pri sporazumnih razvezah zakonske zveze ne upoštevajo dogovorov staršev o skupni skrbi za otroka po razvezi zakonske zveze in se sklicujejo na Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki te možnosti ne omenja. Vse več držav spreminja sodno prakso in zakonodajo tako, da se v primerih, ko okoliščine to dopuščajo, ob razvezi zakonske zveze otroci dodelijo v varstvo in vzgojo obema staršema. Zaupanje otroka enemu staršu postaja vse bolj izjema v primerih, ko skupna skrb ni v korist otroka. Avtorica je želela prispevati k ustvarjanju boljših možnosti socialnega dela z družino, ko nobeden od staršev ne more odstopiti od skrbi za otroka. Gre za prizadevanja in prijem socialnega dela, ki spodbuja kvaliteto dela, ne izloča nikogar in išče možnosti, kako bi lahko starša skupaj skrbela za otroka.

Franc Udovič

MEDIACIJA V PRIMERJAVI S SORODNIMI PRISTOPI

Pedagog in socialni delavec Franc Udovič je višji svetovalec na področju razvez in ločitev in vodja projekta »Mediacija« pri Centru za socialno delo v Mariboru.

Hiter razmah mediacije po svetu kaže, da je ta pristop k razreševanju medosebnih konfliktov zelo učinkovit in očitno zapolnjuje vrzel, ki smo jo strokovni delavci v praksi ves čas čutili. Mediacijski proces s svojo časovno-logično stopenjsko strukturo in jasno usmerjenostjo v pošteno, samoodgovorno in kooperativno razreševanje konflikta daje priložnost, da partnerji v konfliktu pri uveljavljanju svojih interesov ohranijo dostojanstvo in samospoštovanje. Interdisciplinarnost mediativnega pristopa (socialne vede, psihologija, pravo in ekonomija) pa omogoča celostno in dinamično obravnavo konflikta. Na ta način so doseženi sporazumni dogovori med partnerji v konfliktu, ki so prilagojeni realnim okoliščinam, zadovoljujejo vse udeležence v konfliktu in tako pridobijo trajno veljavo. Tak način razreševanja konfliktov se nam zdi še posebej pomemben na področju družinskih odnosov, kjer je pomemben nadaljnji odnos med partnerji v konfliktu (starši), saj gre največkrat za občutljiva vprašanja zaščite otrokovih pravic in koristi. Te pa so lahko optimalno zaščitene, če starša tudi po ločitvi sodelujeta in vzajemno skrbita za otroke (vzajemno starševstvo). Da lahko tako starševstvo poteka kar se da nemoteno, so potrebni številni in natančni dogovori med staršema in njuna pripravljenost, da jih sproti prilagajata spremenjenim okoliščinam. Vse to pa lahko starša pridobita v mediacijskem procesu.

Stanija Ivajnsič

NEKATERA ODPRTA VPRAŠANJA IN DILEME SOCIALNEGA DELA V DOMU ZA STARE LJUDI

Diplomirana socialna delavka Stanija Ivajnsič je zaposlena v Domu upokojencev D. Vogrincev, enota Tabor, Maribor

V času, ko se naša družba nepovratno stara, je institucionalno varstvo nuja oziroma potreba, ki jo narekuje sodoben način življenja. Institucionalno varstvo je najbolj razširjena oblika organiziranega varstva starih ljudi pri nas. Kljub velikemu prizadevanju, da se življenje v domovih za stare obogati z kulturnim in družabnim življenjem, ostaja del duhovnih, psiholoških in emocionalnih potreb starega človeka, ki jih lahko zadovoljijo le njihovi bližnji in sorodniki. V prispevku so navedena odprta vprašanja, s katerimi se socialni delavec srečuje pri svojem delu v odnosu do starega človeka in njegovih sorodnikov, v odnosu do strokovnega tima, do institucije, v kateri je zaposlen, in v odnosu do zunanjih institucij in posameznikov, s katerimi sodeluje. Rdeča nit je v vprašanju, kako ohraniti osebno integriteto starega človeka in ublažiti njegovo institucionalizacijo, kako uspešno

opravljati vlogo institucije in vlogo svetovalca pomočnika. Odperta vprašanja in dileme, s katerimi se srečujemo pri opravljanju dela, je mogoče reševati z metodo supervizije v socialnem delu. Supervizija kot metoda ponuja nova spoznanja in odpira nova vprašanja, ki so vsebinske, metodološke ali etične narave. Omogoča strokovno rast svetovalca pomočnika, utrjuje njegovo samozavest, avtonomnost in suverenost pri odločanju, kar je zelo pomembno za uspešno opravljanje dela in zadovoljstvo ob njem.

Vida Kramžar Klemenčič

INDIVIDUALNA RELIGIOZNOST V POVEZAVI S KONCEPTOM PSIHOSOCIALNEGA RAZVOJA

Mag. Vida Kramžar Klemenčič, sociologinja, učí družboslovne predmete na Srednji šoli Zagorje.

Področje individualne religioznosti, ki ga je utemeljil W. James na začetku stoletja, je zelo široko in razvejano. Iz njega izhaja več teoretičnih sklopov in eden izmed njih je preučevanje osebne religioznosti v povezavi z osebnostnim razvojem. Začetnik na tem področju je bil G. Allport. Eden njegovih najbolj zanimivih naslednikov je po avtoričinem mnenju E. Erikson, ki je, izhajajoč iz najbolj splošnih antropoloških predpostavk, zgradil zanimivo in znano teorijo osebnostnega razvoja in jo, kar je pri nas manj znano, povezal s pojavom ritualizacije. Ritualizacija ni sinonim za religiozno, temveč njegov pogoj. V procesu individualne ritualizacije se lahko razvijejo vsi elementi religioznega rituala ali doživljanja, kot so numinoznost, dramatičnost, privrženost... Tako preučevanje daje osnovo za preučevanje različnosti in univerzalnosti religioznih ravnanj.